

Práce s názvem Původní česká dramatika se současnou tematikou v 70. letech 20. století se dívá na sedmdesátá léta jako první normalizační desetiletí.

To bylo pro oficiální proud české literatury obdobím svazujícím; autoři nemohli svobodně tvořit, režim striktně vytyčil mantinely, v nichž se ve své tvorbě mohli pohybovat. Původní dramatická tvorba 70. let tak plasticky vypovídá o tom, jak se kultura chová v nesvobodné době, jaké byly cesty ke smysluplnému fungování. Je zřejmé, že literatura zabývající se současností, měla situaci oproti autorům uchylujícím se k tzv. únikovým tématům značně ztíženou. Navíc pro divadlo byly podmínky ještě přísnější, a to ve vztahu ke schvalovacím procesům, jimiž nová hra procházela, a pokud byli lidé pohromadě, mohlo se improvizovat a reakce publika byla jen těžko předvídatelná.

V tomto desetiletí již autoři víceméně jen předstírali, že idejím socialismu věří, do svých textů nicméně vkládali myšlenky utvrzující čtenáře o správnosti socialistického vývoje. Jen tak jejich dílo mohlo být oficiálně vydáno, v případě dramatu jevištně realizováno. A to je zásadní změna oproti 50. letům 20. století, zejm. od jejich první poloviny, kdy víra ve správnost nastoleného socialistického vývoje byla skutečná, ovšem časem pozvolna dostávala trhliny a ovlivňovala profesní i osobní životy i těch, kteří ideji socialismu věřili..

Navzdory obecné představě o nerozlišitelné šedi tzv. oficiální produkce normalizačního období svědčí detailnější pohled o rozmanitosti tematické i tvárné; vznikaly texty ideologicky zaměřené a pevně svázané s dobou (Traplovy hry), ale i takové, v nichž autoři řeší nejrozmanitější problémy každodenního života, ať už rodinného či profesního. Vznikaly však i texty, které jsou inscenovány ještě v dnešní době (např. Císlerovy Brejle), zároveň i takové, které by inscenovány být mohly (např. Hubačův Dům na nebesích), ale žádné divadlo je dosud do dramaturgického plánu nezařadilo.

Dalším vypovídajícím hlediskem úspěšnosti divadelní hry by mohla být rovněž frekvence představení nastudované inscenace: bohužel se mi nepodařilo u všech textů dohledat počet repríz, protože u některých divadel je to prakticky nemožné. Tento fakt by jistě práci přinesl další možný úhel pohledu, protože i samotný počet repríz může být určitým východiskem k hodnocení inscenace; dle informace pracovnice IU – DÚ v Praze se dá obecněji uvést, že inscenace, která dosáhne padesáti a více repríz bývá hodnocena jako úspěšná. Jiná otázka je počet diváků na jednom představení; tento údaj dle zjištění některá divadla chápou jako citlivý a není zveřejňován, ani poskytován ke studijním účelům.

Samotná databáze počtu repríz je vedena a zveřejňována na oficiálních webových stránkách pouze u Národního divadla v Praze, jiná divadla tuto statistiku buď nezveřejňují nebo vůbec nearchivují.

Práce vychází ze čtenářské a divácké zkušenosti s následnou analýzou téměř stovky původních divadelních her (jsou mezi nimi i ty texty, které nebyly z nějakých dobových, technických či jiných důvodů uvedeny) soudobých autorů.

Byla provedena typologie těchto her, třebaže tematická hranice mezi nimi je někdy jen velmi těžko určitelná. Jednotlivé myšlenky jsou dokládány konkrétními ukázkami a dobovými kritikami či názory na text hry či konkrétní představení, a to z důvodu lepšího propojení textu se současným pohledem na něj.

Pokud tato práce třeba jen částečně přispěje k objasnění role divadla v 70. letech, představí jména českých dramatiků, jejichž hry se v tomto desetiletí na našich jevištích objevovaly, nebude snad prací zbytečnou. Pokud by se stala třeba jakousi příručkou těm, kteří si chtějí rozšířit povědomí o době, o níž na poli původního dramatu dosud není vydána obsáhlejší analýza a o níž osudy postav vypovídají, splní svůj cíl. Zároveň může oslovit i ty, kteří svou pamětnickou zkušeností mohou provést určité srovnání života demonstrovaného osudy divadelních postav se svým někdejší životem reálným.